

RONDREIS 2023

Metta Wierenga

Wat?	Wanneer?	Waar?
Maria en Jozef de evangeliën	12 januari	De Oude School in Giessen-Oudekerk
Jezus' (half)broer Jakobus de brief	2 februari	De Rank in Giessenburg
Jezus' (half)broer Judas de brief	16 februari	Maranathakerk in Giessenburg

MARCUS 6

¹Jezus vertrok weer en ging naar zijn vaderstad, gevolgd door zijn leerlingen. ²Toen de sabbat was aangebroken, gaf Hij onderricht in de synagoge, en vele toehoorders waren stomverbaasd en zeiden:

‘Waar haalt Hij dat allemaal vandaan? Wat is dat voor wijsheid die Hem gegeven is? En dan die wonderen die zijn handen tot stand brengen!’

³Hij is toch die timmerman, **de zoon van Maria en de broer van Jakobus en Joses en Judas en Simon?** En wonen **zijn zussen** niet hier bij ons?’ En ze namen aanstoot aan Hem.

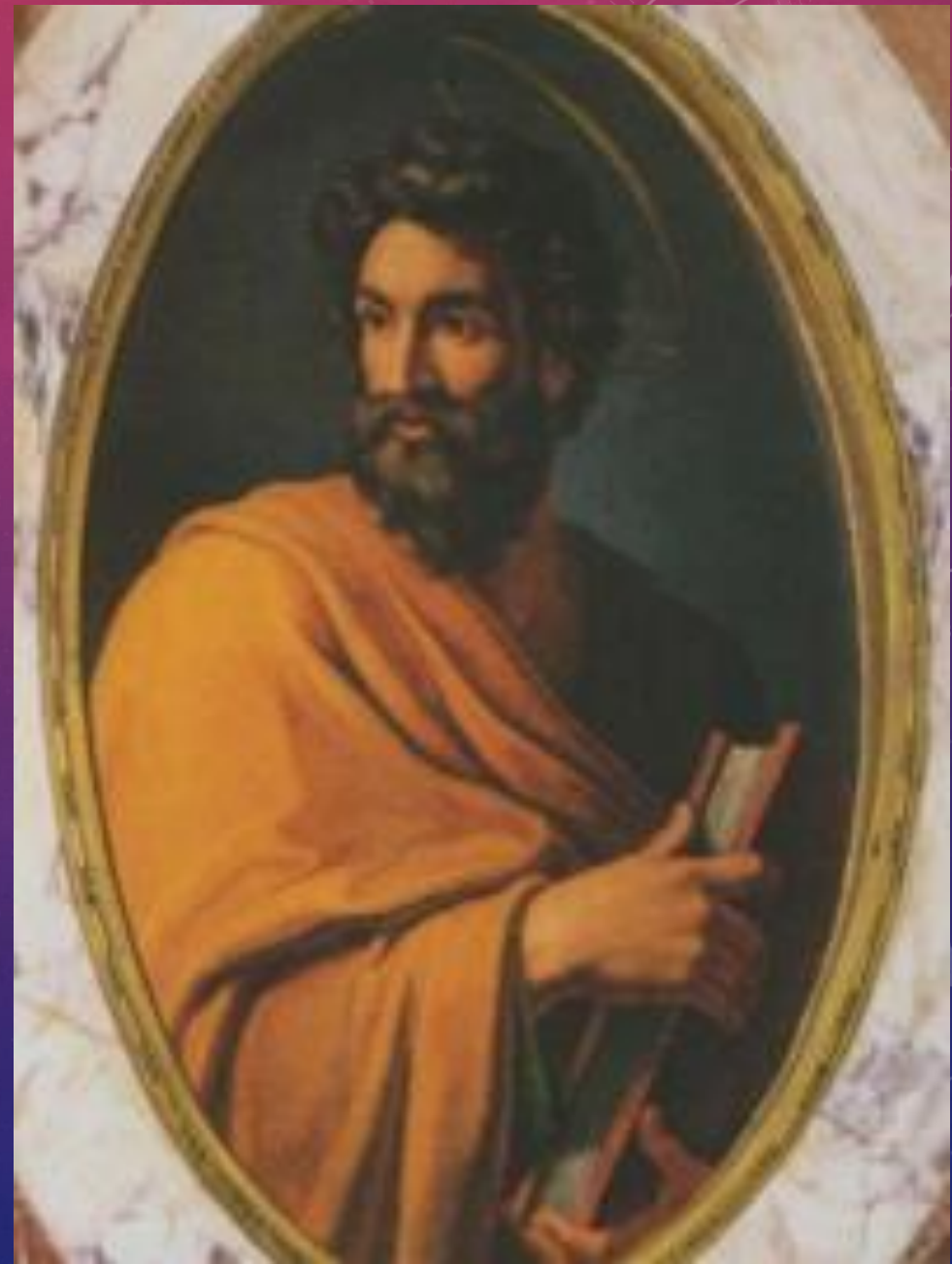
JUDAS

JEZUS' AARDSE FAMILIE | AVOND 3

JUDAS, DE (HALF)BROER VAN JEZUS

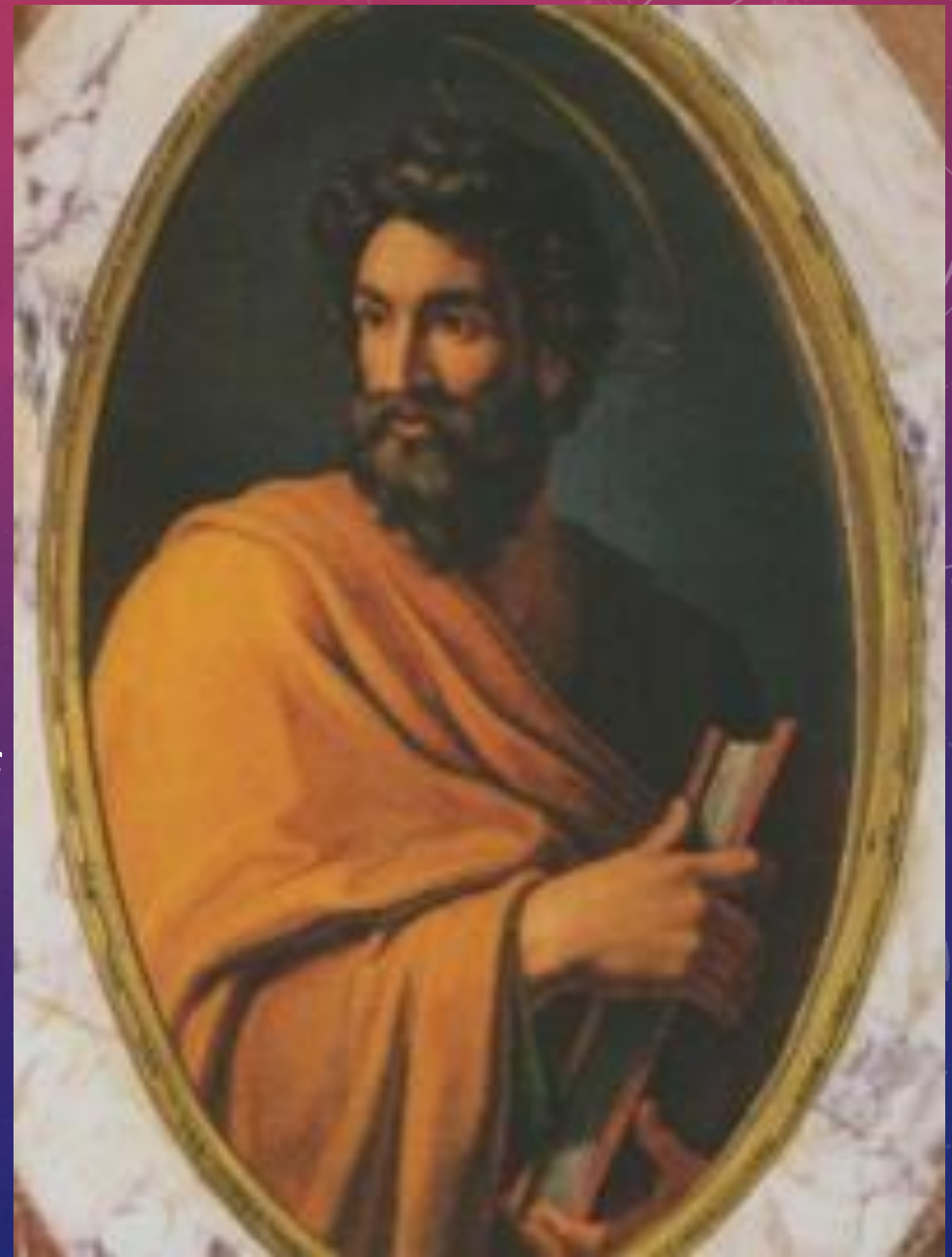
Bronnen:

- Marcus 6:3
- Matteüs 13:55
- 1 Korinte 9
- De brief van Judas

JAKOBUS

1. De naam Judas
2. Judas volgens Paulus
3. Judas' brief om te strijden voor het geloof
4. Judas' bronnen

1. DE NAAM JUDAS

- Judas is Griekse versie van de Hebreeuwse naam Juda – *Jehoeda*
- Juda betekent: lof aan God
- De bekendste andere Judassen in het NT:
 - Judas Iskariot
 - Judas Taddeüs
 - Zij zijn twee van de twaalf apostelen van Jezus.

2. JUDAS VOLGENS PAULUS IN 1 KORINTE

1 Korinte 9:3-5

*Ziehier mijn verdediging tegen wie zich een oordeel over mij aanmatigen. Hebben wij geen recht op eten en drinken? Zouden wij niet het recht hebben een gelovige echtgenote op onze reizen mee te nemen, zoals de andere apostelen, **de broers van de Heer** en Kefas?*

3. JUDAS' BRIEF

Waarschijnlijk geschreven tussen 50 en 90.

Verder niets over hem en zijn leven/dood bekend.

INCLUSIO IN JUDAS

*Van Judas, dienaar van Jezus Christus en broer van Jakobus. Aan allen die geroepen zijn en aan wie de liefde van **God**, de Vader, en de **bescherming van Jezus Christus** ten deel vallen. Barmhartigheid zij u, vrede en liefde, in overvloed.*

Vs 1,2

*De enige **God**, die de macht heeft u **voor struikelen te behoeden** en u onberispelijk en juichend van vreugde voor zijn majesteit te laten verschijnen, die ons **redt door Jezus Christus**, onze Heer, hem behoort de luister, de majesteit, de kracht en de macht, **vóór alle eeuwigheid, nu en tot in alle eeuwigheid. Amen.***

Vs 24,25

Houd vast aan Gods liefde, vs 21

Strijd voor het geloof, vs 3

3. JUDAS' BRIEF

Lees Judas 1-4 en zoek een antwoord op de volgende vragen:

1. Wat kom je te weten over de schrijver?
2. Wat kom je te weten over de geadresseerden?
3. Wat kom je te weten over de aanleiding van de brief?
4. Wat kom je te weten over Judas' oproep aan zijn lezers?

Bespreek:

5. Hoe zie je de relatie tussen de geadresseerden en de aanleiding van de brief?

JUDAS EXEGETISEERT MET DE PESJER-METHODE

Pesjer: afgeleid van een Hebreeuws woord dat oplossing of interpretatie betekent.

- Het zoekt een oplossing voor een hedendaags dilemma.
- Het huidige dilemma is het startpunt voor de exegese
- De tekst uit het OT wordt gebruikt om een typologie te creëren, waarbij de hele oorspronkelijke context mee klinkt.

De tekst wordt regelrecht toegepast op de huidige situatie:

- Judas toont aan dat het gedrag zoals van zijn tegenstanders is veroordeeld.
- Dus...?

1-2	Afzender, geadresseerden, wens – kernwoord: <u>bescherming/bewaring door Jezus Christus</u>						
3-4	Doelstelling en aanleiding – kernwoord: <u>strijden</u>						
5-7	Drie voorbeelden van ontrouw uit OT: <ul style="list-style-type: none"> • Israël • Engelen • Sodom en Gomorra => Onder Gods oordeel	11	Drie voorbeelden uit OT van figuren die rebelleerden : <ul style="list-style-type: none"> • Kaïn • Bileam • Korach => Onder Gods oordeel	14-15	Een citaat uit 1Henoeh (een toendaags boek) => Onder Gods oordeel	17-18	<i>Maar u, geliefden, denk aan de profetie van de apostelen van onze Heer: ‘er zullen spotters komen’</i>
8-10	De zogenaamde zieners doen hetzelfde, ze lasteren bovendien	12-13	De spotters gaan dezelfde weg	16	Over deze spotters heeft Henoeh al geprofeteerd	19	Waar aan herken je deze spotters?!
20-23	<i>Maar u, geliefden, <u>bouw uzelf op</u>: gelovende, biddende; <u>bewaar uzelf</u>, de barmhartigheid van Jezus verwachtende; ontferm u enz</i>						
24-25	Lofprijzing – kernwoord: God <u>behoedt</u> voor struikelen en <u>redt</u> door Jezus Christus (zie vs3a?)						

JUDAS 22-23

Twée of drie groepen?

HSV

1. ²²En ontferm u over *sommigen*, en ga met onderscheid te werk.
2. ²³Red *anderen* echter met vrees, en ruk hen uit het vuur. U moet ook het kleed haten dat door het vlees bevlekt is.

NBV21

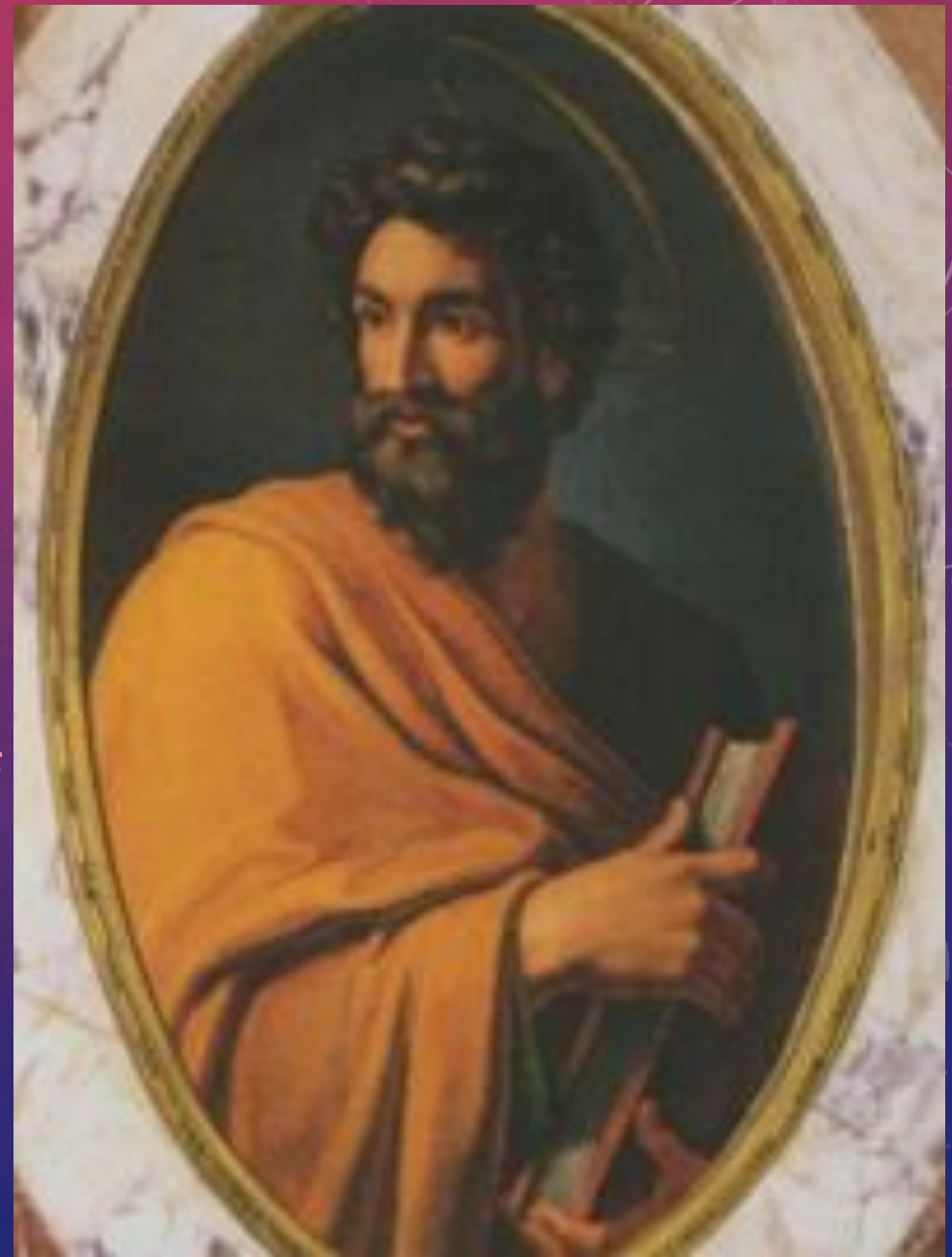
1. ²²Ontferm u over *wie* twijfelen
2. ²³en red *anderen* door hen aan het vuur te ontrukken.
3. Uw medelijden met *nog weer anderen* moet gepaard gaan met vrees; verafschuw zelfs de kleren die ze met hun lichaam bezoedeld hebben.

JUDAS 22-23

Twee of drie groepen?	Mogelijke achtergrond: Zach.3:1-4
<p>HSV</p> <ol style="list-style-type: none">1. ²²En ontferm u over <i>sommigen</i>, en ga met onderscheid te werk.2. ²³Red <i>anderen</i> echter met vrees, en ruk hen uit het vuur. U moet ook het kleed haten dat door het vlees bevlekt is. <p>NBV21</p> <ol style="list-style-type: none">1. ²²Ontferm u over <i>wie</i> twijfelen2. ²³en red <i>anderen</i> door hen aan het vuur te ontrukken.3. Uw medelijden met <i>nog weer anderen</i> moet gepaard gaan met vrees; verafschuw zelfs de kleren die ze met hun lichaam bezoedeld hebben.	<p>3¹<i>Daarna</i> liet Hij mij de hogepriester Jozua zien, die voor het aangezicht van de Engel van de HEERE stond, terwijl de satan aan zijn rechterhand stond om hem aan te klagen.</p> <p>²De HEERE zei echter tegen de satan: De HEERE zal u bestraffen, satan! De HEERE, Die Jeruzalem verkiest, zal u bestraffen. Is deze <i>Jozua</i> niet een stuk brandhout dat aan het vuur ontruikt is? ³Nu was Jozua in vuile kleren gekleed, terwijl hij voor het aangezicht van de Engel stond. ⁴Toen nam Hij het woord en zei tegen hen die voor Zijn aangezicht stonden: Trek hem de vuile kleren uit! Daarop zei Hij tegen hem: Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen en zal u feestkleren aantrekken.</p>

JAKOBUS

1. De naam Judas
2. Judas volgens Paulus
3. Judas' brief om te strijden voor het geloof
4. Judas' bronnen

'DE HEMELVAART VAN MOZES' EN '1 HENOCH'

JUDAS' CITAAT UIT 1 HENOCH

- De bijbelse persoon Henoeh werd in de hemel opgenomen, Genesis 5:
21 Toen Henoeh 65 jaar was, verwekte hij Metuselach. 22 Na de geboorte van Metuselach leefde Henoeh nog 300 jaar, in nauwe verbondenheid met God. Hij verwekte zonen en dochters. 23 In totaal leefde hij 365 jaar. 24 Henoeh leefde in nauwe verbondenheid met God; aan zijn leven kwam een einde doordat God hem wegnam.
- 1 Henoeh speelt een rol op de achtergrond bij 1 & 2 Petrus, en meer op de voorgrond bij Judas. In die tijd was het een invloedrijk boek. Het dateert uit 2de eeuw vC – 1ste eeuw nC.
- De Ethiopische kerk en sommige kerkvaders (Tertullianus) zien 1 Henoeh als canoniek. Er waren al vroeg Ethiopische vertalingen gemaakt en die vormen de bron.

1 HENOCH 1 INLEIDING

1. De zegen van Henoeh, waarmee hij de uitverkoren rechtvaardigen heeft gezegend: zij die zullen leven in de dag van geweld, als alle zondaren en boosdoeners verdeldg zullen worden en de rechtvaardigen gered zullen worden. 2. En hij hief zijn spreuk aan en zei: [Orakel van Henoeh], een rechtvaardig man, wiens ogen door God geopend zijn, zag het visioen van de Heilige uit de hemel, dat hij mij toonde. Door het woord van de wachters en de heiligen hoorde ik alles. En toen ik alles van hen hoorde begreep ik ook wat ik zag. Niet tot deze generatie spreek ik maar tot wie ver zijn. 3. Ten behoeve van de uitverkorenen spreek ik en tot hen hef ik mijn spreuk aan: De God van het al, mijn Hoogheilige zal komen uit Zijn woning. ...

9. En ziet! Hij zal komen met tienduizenden van Zijn heiligen. Om over allen gericht te houden. En alle goddelozen te verdelgen. En om alle vlees te straffen wegens al hun goddeloze daden die zij in hun goddeloosheid bedreven hebben. En voor alle harde woorden die goddeloze zondaren tegen hem gesproken hebben.

Judas	overeenkomsten:	verschillend:	2 Petrus
1,2	groet is ongeveer gelijk		1:1,2
		blijf trouw aan je roeping	1:3-11
		wij waren ooggetuigen	1:12-21
3-16	dwaalleraars:		2:1-22
4	- losbandig leven		2:13-14
6	- engelen die in zonde vielen		2:4
7	- Sodom en Gomorra		2:6
8-10	- lasteren		2:10b-11
12	- nutteloos (oa wolken die geen regen geven)		2:17
15	- Bileam		2:11
14-15	- straf zal volgen		2:9b-10a
		de komst van de Heer	3:1-13
17-21	- waarschuwing: blijf staan op het fundament		3:16-17

THEMA'S IN JUDAS

- Je wordt bewaard/beschermd door God in Jezus Christus, bewaar jezelf in de liefde van God.
- Bouw je leven op het fundament van het geloof, misbruik genade niet voor een losbandige levensstijl, maar leef onberispelijk (vs 4, 5-7, 14-15, 24-25)
- Aanwijzingen hoe spotters effectief bestreden kunnen worden en hoe je kunt voorkomen dat je meegesleurd wordt door hun gedrag en ongeloof:
 - Wees je ervan bewust dat God hen oordeelt en dat hun komst al voorzegd is.
 - Hou vast aan Gods liefde en besef dat Jezus je beschermt en dat God de macht heeft je voor struikelen te behoeden.
- Bid onder leiding van de heilige Geest
- Ontferm je over mensen die in gevaar zijn en probeer hen te redden, kijk vrijmoedig naar elkaar om.

JUDAS EN WIJ

- Inzicht in diversiteit in de jonge kerk – Judas herinnert de gemeenschap aan Joodse wortels (geschriften en tradities)
- De vraag naar gezag / invloed in de gemeenschap en hoe je daarmee omgaat. De ‘zogenaamde zieners’- beroepen ze zich op goddelijke autoriteit? Welk criterium hanteert Judas?
- Genade niet misbruiken voor losbandige levensstijl, vs 4, 5-7, 14-15
- Onderscheidingsvermogen door gebed en afhankelijkheid van Gods Geest, vs 21.
- Inzicht in balans in beschermd worden en zelf strijden
- Dappere liefde: kijk vrijmoedig naar elkaar om, vs 21-23.

NA DE WEDEROPSTANDING WERDEN ZIJ LEERLINGEN, (HANDELINGEN 1:14) LEIDERS EN ZENDELINGEN. (1 KORINTIËRS 9:5)

DE BRIEF VAN JUDAS

OOK BEKEND ALS **JUDA**
GRIEKS: IOUDAS
HEBREEUWS: YEHUDA

GODS GENADE EIST HET GEVEN VAN JE HELE LEVEN

JUDA LEGT FOCUS NIET OP THEOLOGIE, MAAR OP MORELE KEUZES
JESUS LIEFHEBBEN = JESUS GEHOORZAMEN (ZIE JOHANNES 14:15)

vs 1-4
OPENINGSOPDRACHT

vs 1-3 STRIJDEN VOOR HET GELOOF...
vs 1 ...VANJEGE DE KORRUPTIE LERAREN
WE ZIJN VRIJ IN CHRISTUS!
ALLES IS NU TOEGESTAAN!
COOL!
EH, SCHATJE...?
ZIJ VERDRAAIEN GODS GENADE TOT EEN VRIJBRIEF OM TE ZONDIGEN...
...& WIJZEN DE AUTORITEIT VAN JESUS AF.

WAAROM CITEERT JUDA UIT VREEMDE BOEKEN?
GESCHREVEN AAN DE JOODS-MESSIAANSE GEMEENSCHAP
- NEEFT DIEPGAANDE KENNIS VAN DE HEBREEUWSE BIJBEL & ANDERE JOODSE LITERATUUR AAN

NIET VERGETEN...
HET JUDAÏSME VAN DIE TIJD WAS DOORDRONGEN VAN DE HEBREEUWSE BIJBEL & VEEL ANDERE TEKSTEN DIE DOOR DE SCHRIJFT ZIJN GEINSPIREERD.
EEN BOEK MOET GEEN DEEL UIT TE MAKEN VAN DE BIJBEL OP BELANGRIJK TE ZIJN.
DE APOCRIFEN (DEUTEROCANONIEK) & PSEUDEPIGRAFEN WERDEN GEJAARDEERD ALS DEEL VAN DE BIJBELSE TRADITIE.

vs 5-19 AANKLACHT TEGEN KORRUPTIE LEIDERS

vs 3-10 3 OUDTESTAMENTISCHE VOORBEELDEN: OPSTAND & GODDELIJKE RECHTVAARDIGHEID

- 1** ISRAËLS OPSTAND IN DE WOESTIJN (NUMERI 14)
- 2** OPSTANDIGE ENGELEN (1 HENOCH & GENESIS 6)
- 3** MANNEN VAN SODOM (GENESIS 19)

BONUS: TESTAMENT VAN MOZES
MOES DE BEER D STRAFFEN!

vs 11-13 NOG 3 OUDTESTAMENTISCHE VOORBEELDEN: REBELLEN DIE ANDEREN KORRUMPEREN

- 1** KAIN (GENESIS 4)
- 2** BILEAM (NUMERI 22-25 & 31-16)
- 3** KORACH (NUMERI 16)

EGOTISTISCHE HERDERS (EZECHIEL 34-2)
WOLKEN ZONDER WATER (SPREUKEN 25:14)
WILDE GOLVEN (JESAJA 57:20)

vs 11-13 KORT IN OPSTAND TEGEN GODS AUTORITEIT
- SEKSUEEL IMMOREEL
- WIJZEN GODS BOODSCHAPPERS AF

vs 14-16 EEN RECENTE JAARSCHOUDING

1 HENOCH h.1
HET EINDE IS NABIJ!
GITAAT UIT:
DEUTERONOMIUM 33:2
ZACHARIA 14:5
JESAJA 66:15-16

vs 17-19 EEN RECENTE JAARSCHOUDING

CORRUPTIE LERAREN ZULLEN KOMEN & HET GOEDE NIEUWS VERDRAAIEN.

2 PETRUS 2:1-3
1 JOHANNES 4:1-3
PAULUS 2 TIMOTËÛS 3:1-9
JESUS MATTEÛS 7:15-19

vs 20-25 SLOTOPROEP

vs 20-21 STRIJDEN VOOR HET GELOOF 101

METAFOR: GEMEENSCHAP VAN JESUS-GODS NIEUWE TEMPEL

OP JE HOEDE BLIJVEN

BIDDEN IN DE GEEST
GOD LIEFKEBBEN = GEHOORZAMHEID

'HET ZEER HEILIGE GELOOF' = HET GOEDE NIEUWS

† = KROON

GEPREZEN ZIJ DE ENIGE GOD DIE JE KAN BEHOEDEN VOOR STRIJDEN. (vs 24-25)

MARCUS 3

³¹Intussen waren zijn moeder en zijn broers aangekomen. Ze stuurden iemand naar binnen om Hem te halen. Zelf bleven ze buiten wachten.

³²Er zat een groot aantal mensen om Hem heen. Toen er tegen Hem gezegd werd: 'Uw moeder en uw broers staan buiten en zoeken U,'

³³antwoordde Jezus: 'Wie zijn mijn moeder en mijn broers?'

³⁴Hij keek de mensen aan die in een kring om Hem heen zaten en zei: **'Jullie zijn mijn moeder en mijn broers.'**

³⁵**Want iedereen die de wil van God doet,
die is mijn broer en mijn zus en mijn moeder.'**

RONDREIS 2023

Metta Wierenga

Wie?	Wat?
Maria en Jozef	Voorleven en onderwijs: <ul style="list-style-type: none">• Maria's beeld van God (haar lofzang bezingt hoe God alles omkeert) en gehoorzaamheid• Jozefs gehoorzaamheid en vakmanschap
Jezus' (half)broer Jakobus	Jakobus' wijsheidsbrief echoot de Bergrede: leef zoals God het graag ziet!
Jezus' (half)broer Judas	Levensstijl is doorslaggevend: geen woorden maar daden. Jezus liefhebben is Hem gehoorzamen.

wie heeft
de wil van
de Vader
gedaan?